

OOS GEBROOK

Heemkundevereniging Hoensbroek
Jaargang 9 - nummer 3- december 2016

Oos Gebrook

Een uitgave van de Heemkundevereniging Hoensbroek.
Jaargang 9 nummer 3 – december 2016

REDACTIE:

Jan Bus
Hein Giesen
Bernard Grothues
Jo Hermanns

Wim Kortekaas
Math Mertens
Peter Sikora

AFBEELDINGEN:

Hein Bisschops
Nuth van toen
Hein Giesen

Nuth's Verleden
Henri Peters

LAY-OUT

Jo Hermanns

Wim Kortekaas

ACQUISITIE EN ADVERTENTIES:

Jan Bus

Hein Giesen

SECRETARIAAT:

Klinkertstraat 19,
6433 PA Hoensbroek, tel: 045-5217721
E-mail: secretaris@heemkundehoensbroek.nl

VERENIGINGSLOKAAL:

Schuinstraat 2a 6432CM Hoensbroek

BANK:

NL43INGB0003280562 t.n.v. Heemkundevereniging Hoensbroek

WEBSITE:

www.heemkundehoensbroek.nl

Losse nummers € 2.95

OOS GEBROOK

JAARGANG 9 NUMMER 3 – DECEMBER 2016

INHOUD

VAN DE REDACTIE.....	5
INDRUKWEKKENDE PRESENTATIE BOEK 'JOODSE ONDERDUIKERS IN HOENSBROEK'	6
KATHAGERMOLEN NUTH	8
LIEDJES VAN VROEGER – LEEDJES VA VREUGER	19
FC HOENSBROEK 70 JAREN JONG	22
HOENSBROEKSE PIANOFABRIKANTEN IN PARIJS	37
MEDEDELING:.....	43
BEGUNSTIGERS OOS GEBROOK	44

ADMINISTRATIEKANTOOR LABOR

VLOEDSTRAAT 34

6361 XH Nuth

☎ 045-5650121

IJSSALON-CROISSANTERIE DE OASE

Kouvenderstraat 65

6431 HB Hoensbroek

☎ .: 045- 5226558

vanoost verzekeringen-verzuim-pensioenen

Juliana Bernhardlaan 8

6432 GW Hoensbroek

☎ 045 - 522 42 41

VAN DE REDACTIE

We naderen het einde van het jaar en daarmee wordt opnieuw het 'werkterrein' van onze vereniging, de geschiedenis van Hoensbroek, met een heel jaar uitgebreid. Daar mag u niet uit afleiden, dat we nu te weinig werk zouden hebben.

We hebben u ook deze keer weer het nodige te bieden, want Hoensbroek kent een in allerlei opzichten rijke historie, waarover heel veel valt te vertellen en waarin nog heel wat witte vlekken en vlekjes zijn te onthullen.

In dit nummer vindt u daar ook weer een mooi voorbeeld van. Zo ontdekte bijvoorbeeld ons lid Henri Peters, dat bijna 200 jaar geleden Hoensbroekenaren in Parijs zeer actief waren in het bouwen van piano's. In dit nummer leest u daar meer over.

Verder sluiten we in dit blad de serie over de geschiedenis van de voetbalclub FC Hoensbroek af, die dit jaar 70 jaar bestaat.

Nu we het toch over jubilea hebben; dit jaar vierde Harmonie St. Caecilia haar 160-jarig bestaan met een prachtig en uitverkocht galaconcert in de Muziekschool en bestond het zangkoor Paluda 100 jaar. En volgend jaar hebben we zelf iets te vieren, want dan bestaat onze heemkundevereniging 10 jaar. We zullen dat zeker niet zonder gepaste aandacht aan ons voorbij laten gaan.

Met trots kijken we terug naar 24 november jl. toen we het boek 'Joodse onderduikers in Hoensbroek', geschreven door ons lid Jan van den Berg, presenteerden. Als u erbij bent geweest hebt u zelf kunnen ervaren hoe indrukwekkend deze zeer druk bezochte bijeenkomst in de aula van het Broeklandcollege was.

Er staat nog meer interessants in dit nummer, maar daar hebben we hier nu geen ruimte meer voor.

HOWA BINNENHUISDECORATIE

Nieuwstraat 12-14

6431 KT Hoensbroek

☎ 045- 5212900

INDRUKWEKKENDE PRESENTATIE BOEK 'JODSE ONDERDUIKERS IN HOENSBROEK'

Op donderdag 24 november jl. vond tijdens een indrukwekkende bijeenkomst in de aula van het Broeklandcollege de presentatie plaats van het boek 'Joodse onderduikers in Hoensbroek'. In het programma konden de bijna 100 aanwezigen in een lezing door schrijver Jan van den Berg kennisnemen van de wijze waarop de schrijver zijn onderzoek had uitgevoerd met het boek als eindresultaat. Na het voorlezen van een gedicht door Els Ermers ging wethouder Jordy Clemens in zijn toespraak onder andere in op het belang van dit boek voor de jongere generatie.

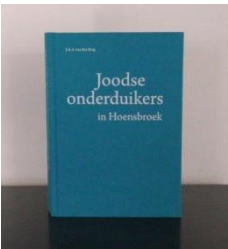
Bijzonder was de toespraak door rabbijn Shmuel Katz uit Amsterdam, die zeer betrokken is bij het werk van de Joodse stichting Zikna, die zich bezighoudt met de begeleiding en ondersteuning van Holocaustslachtoffers.

Heel bijzonder was ook de aanwezigheid van Shlomo Haringman, die als kind met zijn zus in Hoensbroek was ondergedoken. Speciaal voor deze gelegenheid was hij met zijn vrouw Meriam vanuit Jeruzalem naar Hoensbroek gekomen. Aan hem en aan andere vertegenwoordigers namens de onderduikers, onderduikverleners en de katholieke en protestantse gemeenschap werden de eerste exemplaren van het boek uitgereikt.

Na de uitreiking volgden een aantal zeer indrukwekkende bijdragen van enkele sprekers: Shlomo Haringman, Ben Manassen, Klaas Santing en ds. Bloemert. Daarna werd de bijeenkomst afgesloten met het ten gehore brengen van het lied Yerushalaim Shel Zahav door Angeline Smits-Gulikers met klarinetbegeleiding van Paulien Dieteren. Het boek is te koop voor € 19,95 bij onze vereniging. Wilt u een exemplaar bel dan even naar 06 11317861 of stuur een mailtje aan:

secretaris@heemkundehoensbroek.nl

HARREMAN VERHUIZINGEN

De Koumen 28

6433 KD Hoensbroek

☎ 045-5233333 - www.harreman.nl

BJÖRN HOCKS ADVocaAT & MEDIATOR

Juliana-Bernhardlaan 24

6432 GW Hoensbroek

☎ 045- 4100220

KATHAGERMOLEN NUTH

KRONIEK VAN EIGENAARS EN PACHTERS

Door Henri Peters

De Kathagermolen ligt in Kathagen, een klein gehucht langs de doorgaande weg tussen Nuth en Vaesrade. In de volksetymologie betekend Kathagen (Cathaegen) “een door hagen omheinde grens”.

In 1388 werd het stuk Kathagen waarop de molen gevestigd is door de Hertog en Hertogin van Brabant aan Herman Hoen geschonken, behorend bij het dorp In ghene Broecke. Nadat de Franse Republiek het Land van Valkenburg in 1795 ingelijfd had werd op 16 juli 1821 Vaesrade bij Nuth gevoegd. In 1823 ging een gedeelte strook die bij Hoensbroek hoorde, na veel protest ook naar de gemeente Nuth. Tot slot ging het laatste stukje Kathagen, waarbij de molen in 1982 bij de herindeling naar Nuth.

CONSTRUCTIEBEDRIJF WIEL PETERS

Economiestraat 47 A

6433KC Hoensbroek

☎ 045- 521 10 57

Vaesrade (ook St. Servaas-Rode, Wasrode, Borstrode) met “afhankelijkheden” wordt reeds op 31 maart 1139 genoemd als bezitting van het St. Servaaskapittel.

Paus Innocentius II bevestigt dat Vaesrade bezit is van de St. Servaaskerk. Eerder nog, verhaalt Jocundus, schrijver van de hagiografie van St. Servaas, de “Actus Sancti Sevatii”, over de periode 1062-1076, “van een predium dat niet ver van Maastricht was gelegen en deels omstreden werd door de kerk van Aken en een graaf Werner”. Hiermee werd waarschijnlijk Vaesrade bedoeld.

Na 1200 worden de heerlijke rechten tegen betaling overgedragen aan het St. Marienstift te Aken. In 1461 was er twist over de voogdij tussen het St. Marienstift te Aken en het Servaaskapittel waarna in 1463 de voogdij weer naar het kapittel van St. Servaas ging.¹⁾

In 1274, 's donderdags na St. Martijn werd Vaesrade met Nuth (Nitte) en Houthem, door Walram van Valkenburg, te leen gegeven aan Gerlach, Heer van Limbricht.²⁾

Raso Macherel van Schönau(1225-1295) verkoopt de tienden van Borstrode (Vaesrade) op 17 maart 1283 aan de abdij van Val-Benoit (Luik).³⁾ In een notitie in het “kasboek” van Johanna van Brabant waarin de tolgelden werden genoteerd, wordt enige jaren later vermeld: “1396 Wanaige de Cathagen führt keine Gebühren ab wegen der im Umland stattfindenden Krieksaktionen”.⁴⁾ Deze “Wanaige”

was hoogst waarschijnlijk Werner II von Palant-Breitenbent (1375-1455), gehuwd met Alveradis von Engelsdorf.

In het archief van het St. Marienstift te Aken wordt de 17e november 1419 het volgende opgetekend: “Vor Arnolt Kerle von Binsenrode, Statthalter des Ritters Johann van Hulsbergh und dessen Lassen (layssen) Gobbel Vriedach und Heinrich van Loin überträgt Daem

von Guttehoven dem Kapitel U.L.F. zu Aachen das Gut Kathaym im Kirchspiel Nütt (Nutle), haltend 9 Bönner Ackerland in 3 Parzellen, der Elsenbruch (Elsenbrueck), 3 Bönner gross, sowie 3 Bönner Benden in 3 Stücke.

Gegheven int jair onss heren Dusent vierhondert ind nuyntziene, op sinte Elyzabethen avent.” ⁵⁾

Uit deze oorkonde blijkt dat het goed Kathagen vóór 18 november 1419 in bezit was van Daem van Guttehoven, zoon van de eerder genoemde Werner II von Palant. Deze Daem von Palant was gehuwd met Maria von Bourscheid. Vanaf deze datum is het goed Kathagen dus een leen van het St. Marienstift te Aken. (= Munster/Dom van Aken). Later in hetzelfde jaar koopt het Marienstift ook de molen van

Kathagen.^{5a)} Hiermee weten we dat de molen er zeker vóór 1419 reeds stond!

Dat het in Kathagen in die tijd onrustig was blijkt uit het “Register der tolln in het land van Valkenborgh” van 1440. Hierin staat: “Van den weggeld tot Cathagen, daar geyn pachter af te vinden is, want die starter (=wegen) zijn opgegraven om beschuddenis (=bescherming) van den lande”.

Op 1 April 1465: “Von Arnolt von Goirle, Lehnsherrn des Hofes zu Wyere im land Valkenburg, und den Laten daselbst sühnte sich Johann Vamme mit dem Kapitel U.L.F. zu Aachen in Betreff seines lange rückständig gewesenen Kanons von der Mühle zu Keezhagen, indem er fortan pünktliche Entrichtung des letzteren (im betrag von 6 Malter Roggen und 2 Kapaunen) angelobt .G. Ind geschiet int jair ons heren Dusent vierhondert ind vueff ind seestzich up den yrsten dach in den April.” ⁶⁾ Hieruit blijkt dat de molen in 1465 verpacht was aan Johann Vamme. Kathagen werd toen door hen geschreven als “Keezhagen”.

Later in de 15e eeuw wordt er melding gemaakt van de overtocht door het leger (ca.70.000 man!) van Karel de Stoute van de Geleenbeek bij Kathagen, voorafgaand aan de slag bij Neuss in 1474. De molen wordt ook in oktober 1480 opnieuw vermeld als een leen van het Munster te Aken (Dom te Aken).

ROB PETERS – MEEL EN GRAANHANDEL

Wijngaardsweg 16

6412PJ Heerlen

 045- 5226693

“Arnold Noetemens empfängt vom Kapitel U.L.F.zu Aachen dessen Höfe genannt Nuwenhoff und Kathayen im Kirchspiel Nütt für eine Abgabe von jährlich 35 Müdden Weizen, 35 Müdden Roggen, und 33 rheinischen Gulden, ungerechnet den Wachszins von 10 Pfund in die Gartenkammer und die Kornkurmede), auf 12 Jahre in Pacht. G.in deme jair unsers heren Dusent vierhundert ind eichtzich, up sinte Remeys dach des hilligen Busschofs.” ⁷⁾ (keurmede = het beste stuk bezit van een horige dat bij diens overlijden aan de heer toekwam.) Vanaf 1 oktober 1480 was Arnold Noetemens dus de pachter van de molen. Hij was waarschijnlijk afkomstig van de Hegemshof te Puth-Schinnen. (met “Nuwenhoff” is bedoeld de Nieuwenhof bij Nuth station welke boerderij in 1934 gesloopt werd).

In 1578 is de molen in het bezit van Arnold I Huyn van Amsterrade, behorende tot de laathof Terweyer en derhalve leenroerig aan de Heer van Hoensbroek. Rond 1633 werd er 6 Pattacons per jaar betaald aan de Heer van Hoensbroek.⁸⁾ De landerijen behoorden toen tot de laathof Spaubeek.

Rond ca.1593 was Anna van Groesbeek, weduwe van Arnold II Huyn van Amstenrade (1525-1579) eigenaresse van de molen. Steven Mullens was de pachter.⁹ Tegen deze Steven Mullens is door Jhr. Ulrich Hoen, 9e Heer van Hoensbroek, een proces aangespannen vanwege de weigering van Mullens om herendiensten te verrichten. Hij werd gearresteerd en stierf kort na zijn vrijlating uit de gevangenis in Maastricht.¹⁰⁾

In 1612 verpachtte Graaf Werner Huyn de molen aan de “roemaeker” (timmerman) Franssen en zijn vrouw Trintken Klerkers voor de tijd van 12 jaar. Ze dienden jaarlijks te leveren: 27 malder rogge, 9 vaten “terffen” (tarwe), 3 malder “verckenskorn”, alles Maastrichter maat. Verder 2 varkens, 1 pond peper en 2 vaten “Thien” (hennepzaad) terwijl de graaf met Pasen 100 eieren kreeg. In 1672 kocht Adriaan van Hoensbroeck Ter Weyer, de molen behoorde toen tot de laathof Ter-weyer maar werd geen eigendom van Huis Hoensbroek.

Omstreeks 1685 wordt Prins Leopold Ignatius van Diederichsteyn (1660-1708) gehuwd met Maria Dorothea van Salm (1667-1732), eigenaar. Maria Dorothea had al sinds 1679 het collatierecht over Amstenrade inclusief Vaesrade. Dit huwelijk was kinderloos. Een nicht van Maria van Salm, Elisabeth Alexandria Charlotte prinses van Salm (1704-1739), gehuwd met Claude Lamoral II de Ligne, onderkoning van Sicilië (1685-1766), erfde de bezittingen.

Na haar overlijden in 1740 kwamen haar bezittingen in 1767 aan haar zoon Charles Joseph, 7e prins van De Ligne (1735-1814) gehuwd met Prinses Francoise Marie Xavière van Liechtenstein (1739-1821).

Hij noemde zich graaf van Geleen en Amstenrade welk graafschap hij op 22 februari 1779 wegens geldnood zou verkopen aan Nicolaas de Willems, een rijke leerhandelaar, later bankier uit Luik. (of er ooit een “Graafschap” Amstenrade heeft bestaan is niet bewezen!).

De molen werd toen dus ook eigendom van Nicolaas de Willems. Pachter-molenaar was vanaf 1684 Peter van Aubel, zeker tot 1698. Deze molenaar was echter een slechte betaler. Acht lange jaren procederen volgden.¹¹⁾ De eigendommen behorende bij de molen lagen gedeeltelijk in Nuth en gedeeltelijk in Hoensbroek. Het gebouw, de tuinen, enige bouwlanden en weilanden lagen in Hoensbroek, grote stukken bouwland en weilanden waren in Nuth gelegen. Nicolaas de Willems vermaakte het graafschap aan zijn nicht barones Marie-Anne Victoire de Hayme de Bomal (1751-1806), echtgenote van Romain Joseph, graaf de Marchant et d'Ansembourg (1745-1798). Jean Baptiste de Marchant et d'Ansembourg (1782-1854), gehuwd met Marie Antoinette Freiin von Wendt zu Holtfeld volgde zijn moeder Victoria de Hayme de Bomal op en werd de laatste graaf van het graafschap. Via vererving en verkoop ging de molen achtereenvolgend naar Jean Baptiste graaf de Marchant et d'Ansembourg (1850-1915); Oscar Frans Michel Marchant et d'Ansembourg (1811-1883); Alfred Frédéric Marie Marchant et d'Ansembourg (1813-1876) en als laatste binnen de familie naar Jean Baptist Constantin Edgar Marie Marchant et d'Ansembourg (1850-1915) gehuwd met Ludmilla Josephine Eugénie Constantze Maria Gräfin de la Fontaine und d'Harnoncourt Unversagt (1860-1951).¹²⁾

Herman Crijns (1671-1751) gehuwd met Elisabeth Spijckers pachtte de molen van 1711 tot 1736. Ook hij was een slechte betaler wat uiteindelijk weer leidde tot een proces voor de Schepenbank Oirsbeek op 27-2-1738.

In 1738 werkten Peter Henssen en enkele andere knechten op de molen. Ze verdienden 28 stuivers licht per dag. Voor eten en drinken moesten ze zelf zorgen. Wanneer de molenaar voor eten en drinken zorgden was hun salaris 14 stuivers.

In 1759 was Caspar Brants de pachter en in 1772 wordt Henry Kallen gehuwd met Odilia Haarst genoemd.¹³⁾ Wellicht was hij molenaarsknecht daar de molen toen verpacht was aan Petrus Kleintjens. Van ca. 1774-1781 was Johannes Petrus Kleintjens, gehuwd met Maria Elisabeth Franssen, molenaar op Kathagen. Hij stierf op de molen met twee dochters in 1781 aan dysenterie.

De pacht bedroeg fl. 400,00 per jaar en granen ter waarde van fl. 57,00 .¹⁴⁾

In 1798 was Jacques Franssen, gehuwd met Maria Kengen de pachter.¹⁵⁾ Zijn opvolger werd Lambert Ackermans en na diens overlijden zette de weduwe van Lambert de zaak voort met haar zoon Jan Mathijs Ackermans. In 1866 kocht deze de molen van Jean B.C.E.M. de Marchant d'Ansembourg.

Donderdag 1 september 1881 is de molen, toen eigendom van Jan Mathijs Ackermans, geheel uitgebrand. Drie koeien kwamen in de vlammen om.¹⁶⁾ Rond 1881/1882 is het molencomplex weer opgebouwd.

Enige tientallen meters naast het molengebouw stond vroeger een bakoven die later gesloopt is.

In 1883 verkocht Jan Mathijs Ackermans de molen aan de Gebr. Salomon en Meyer Salm(1840-1909), te Sittard. Zij lieten in 1883-1884 het molengebouw vernieuwen, de beek uitdiepen en verbreden, terwijl ook de sluizen en het waterrad vernieuwd werden.

SCHOENSERVICE & LEDERWAREN LUCHIES

Hoofdstraat 16
6431LC Hoensbroek
 045-5221703

PARTYCENTRUM AMICITIA

Markt 9
6431 LG Hoensbroek
 .: 045- 5212999

Het waterrad, een middenslagrad, had in 1854 bij de peilvaststelling een middellijn van 5 m. en een breedte van 0,54 m. Het nieuwe rad dat in 1883 of 1884 werd gehangen had praktisch dezelfde middellijn maar de breedte bedroeg 0,7 m. De schoephoogte 30 cm.¹⁷⁾ Zes jaar nog draaide de molen met het nieuwe rad. In 1890 werd het vervangen door een turbine. Met de turbine kreeg de molen ook een nieuwe maalinrichting, die thans nog aanwezig is. Na ernstige verzakking van de Geleenbeek door mijnschade ging men in 1938 over naar malen op een elektromotor van 20 PK.

Op 26 september 1884 vindt er een drama plaats: het zesjarig dochtertje van molenaar N. valt van het bruggetje bij de molen en verdrinkt.¹⁸⁾

In 1901 komt de vennootschap van Meyer Salm, Salomon Salm en Salie Salm (zoon van Meyer 1867-1942), in het

bezit van de molen. In de eerste jaren van de 20e eeuw breidde de Gebr. Salm de molen uit met schuren en stallen. In 1907 worden Salomon Salm en Salie Salm samen eigenaar.

Van 1907 tot 1911 vennootschap van Gustave Salm en Max Salm. Van 1911 tot 1927 de vennootschap van Salie Salm en Gustave Salm.

In 1913 zijn de Gebr. Salm eigenaar en Jan Michel Keulers pachter/molenaar. In 1927 wordt Gustave Salm alleen eigenaar. Vanaf het

begin van de twintigste eeuw werd de molen gepacht door de gebroeders en gezusters Keulers. Omstreeks 1960 werd de molen stilgelegd.

In januari 1925 en november 1930 waren er ernstige overstromingen waardoor het water een meter hoog stond. De stallen moesten toen worden ontruimd en de bewoners verhuisden naar de eerste verdieping. Ook tijdens de oorlog werd de molen niet gespaard.

Op 18 september 1944 bliezen de terugtrekkende Duitsers de Geleenbrug op waarbij ook de stallen en schuren door beschietingen van de Amerikanen grote brandschade opliepen. De toenmalige pachter Michiel Keulers vroeg bij de gemeente een voorschot voor herbouw aan van fl.3000,00 voor bedrijfsuitrusting, huisraad, paarden en vee.

In 1928 kochten de N.V. Nederlandse Staatsmijnen de molen; daarna in 1968 Ernest Hubert Joseph Penners, makelaar in Heerlen; vervolgens in 1968 de B.V. Bouwcoördinator Drs. Ruyters, Sittard; in 1974 B.V. Marcel Muyres, Sittard en B.V. Bouwcoördinator Drs. Ruyters,

Sittard. In 1974 volgde Jacobus Johannes Lemmens die in de schuren een timmerbedrijf vestigde.

In 2002 was de molen eigendom van de heer T. Duinker en vanaf dat jaar woont dhr. Rudi Boosten, reisondernemer in Hoensbroek, als eigenaar op de Kathagermolen.

Hoe lang er in Kathagen een molen staat is niet bekend, maar zeker dus van vóór 1419.

In de schenkingsakte van 1388, de stichting van Hoensbroek, staat wel “Kathagen” vermeld, maar niet specifiek de molen.

Noten:

1. *Het middeleeuwse grondbezit van het St. Servaaskapittel in de regio Maas-Rijn.* R. Hackeng
2. *J. Habets, Marktgraafschap Hoensbroek* blz.214
3. *Publications 1884*, no.21, blz.140
4. *Brabant, Limburg und die Übermaasländer* RWTH Studie, Seite 205. Betreft de afdracht van “Zoll und Strassengebühren” aan de Hertog van Brabant.
5. *Archiv St. Marienstift Aachen*, 1.2.11.13 Urkunden no.324
- 5a *Besitzungen und Einkünfte des Aachener Marienstifts*, Reiner Nolden, Blz.281
- 6 *Archiv St. Marienstift Aachen*, Urkunden no.427
- 7 *Archiv St. Marienstift Aachen*, Urkunden no.463
- 8 *Archief Haag 2557*, folio 1, blz.87
- 9 *Archief Haag 2442*
- 10 *Archief Haag 2442* blz.51
- 11 *Schepenbank Oirsbeek*, zitting 7-10-1698
- 12 *De molens van Limburg.* P. van Bussel
- 13 *Genealogie Limburg 3222-70-1772*
- 14 *Leenhof van Valkenburg.* E. Slanghen blz.675
- 15 *Archief Haag 2370* blz.52
- 16 *Algemeen Handelsblad 4-9-1881*
- 17 *De molens van Limburg.* P. van Bussel
- 18 *Leeuwarder Courant*, 28-6-1884

Met dank aan Dhr. R. Boosten voor de prettige ontvangst en uitleg.

LIEDJES VAN VROEGER – LEEDJES VA VREUGER

Door Math Mertens

Aan de eerste twee afleveringen van deze rubriek hebben blijkbaar een aantal mensen nogal wat plezier beleefd. Ook werd gevraagd naar een verklaring van woorden die toch helemaal uit onze hedendaagse woordenschat zijn verdwenen.

Of wist U echt nog wat een 'creolien' was? Bedankt voor jullie reacties.

De grootste bijdragen kwamen ongetwijfeld van ons lid DHR. BLANKERS, die ons oude liedjes deed toekomen, waarvan er een aantal al meer dan 100 jaren geleden werden gezongen. Hartstikke bedankt, de Heemkundevereniging is er erg blij mee.

In deze aflevering weer een tweetal nieuwe:

MUIZENPRET GESTOORD.

Vier muisjes op een rijtje
Die gaven een partijtje.
Ze droegen hoge boordjes
Tot aan hun spitse oortjes
En grijze jasjes net en fijn
Daaronder vestjes van satijn.

Ze huurden eerst een zaaltje
En hielden toen een maaltje
Van kaas en boterhammekorstjes
Ook kleine vette worstjes

En tot dessert een vleespastei

Dat was dus wel een smulpartij.
En een vrolijk Fransje
Maakte een rondedansje
Hij floot lustig op een strootje
En nam zijn maat in het ootje
De muisjes hadden grote pret
En wilden lang nog niet naar
bed.

Daar plotseling door een kiertje
Keek poes naar het pleziertje
Wat schrokken toen die muisjes
Ze holden naar hun huisjes
En lieten alles in de steek
Alleen om poes, die naar ze keek.

BOEREZANGK

Wae hilt neet van 't boerewerk
't sjoeënste wat besjtaet
weije, delle, gowe grónd
woe d'r ploog doer gaet
boerderieje in 't greun
naeven akkerland

PETER WIND - PAPIER/KANTOORVAKHANDEL

Akerstraat Noord 288

6431 HW Hoensbroek

Refrein:

Sjoeën is oos daagliks wirk
vuuër vrouw en vuuër de kirk
sjoeën is oos daagliks wirk
vuuër vrouw en vuuër de kirk
Arbeid vraogt aoch laevesvruijd
en op tied vermaak
nieëmes dae ós dat misgunt
nao volbrachte taak
zangk en hermeniejeklank
in 't ganse land

Refrein

Sjterk sjtónd vier aoch in 't gelaof
aan oze God en kirk
nieëmes dae ós dat ontraoft
biej oos zjwaore wirk
God zaegene oos rölle land
mit zien Vaderhand

Refrein

Vruchtbaar land doe höbs oos hart
dich blieve vier waal truij
velder woe 't kaore roesjt
weije gelpsj va huij
d'r ploog trekt ummer del en voer
ieëwig gaet dat doer

Refrein

FC HOENSBROEK 70 JAREN JONG

DEEL 3 1996-2016

Door Wim Wijnands en Math Mertens

Voorafgaande aan het seizoen 1996-1997 werd er op het sportcomplex aan de Prinsenstraat een nieuw hoofdveld aangelegd.

Het eerste elftal draaide het seizoen na het bijzonder geslaagd gouden jubileumfeest stroef tot aan de winterstop, maar daarna werd van de 11 duels slechts eentje verloren en wel van de latere kampioen Bakkerveld. Hiermee gaf het jonge talentvolle eerste elftal al een duidelijk signaal af, dat het met de toekomst wel goed zat.

In het seizoen 1997-1998 werd dan ook tot het einde toe meege-streden om de titel en was men lang koploper.

Uit bij Waubach werd het eerste elftal massaal gesteund door veel fans. Na een spannende wedstrijd werd dit duel met 1-2 gewonnen en was de periodetitel binnen, maar men wilde uiteraard de kampioenstitel behalen. Op de voorlaatste speeldag was NEC'92 (een al-oude rivaal) de tegenstander. Bij winst kon de kampioensvlag al gehesen worden. Ook nu waren veel fans met vuurwerk, toeters en ratels aanwezig om de spelers te ondersteunen. En dat op een speelveld dat na een langdurige heftige regenval eigenlijk totaal onbespeelbaar was. De jonge ploeg vond een harde opponent tegenover zich die slechts een opdracht had: FC Hoensbroek van de titel afhouden.

UITVAARTCENTRUM VAN DEN HOUT

Kathagen 10

6361HG Vaesrade

☎ 045- 5212004

W. MENGELERS – AUTO ELEKTRA

Burg. Slanghenstraat 11

6433 AR Hoensbroek

☎ .: 045- 5217777

En inderdaad, na een veel te harde wedstrijd werd de club getrakteerd op een 2-0 nederlaag en kon een streep door de titel gezet worden. In de nacompetitie moest wederom aangetreden worden tegen NEC'92, dat met 4-1 winst opnieuw sterker was. Daarmee eindigde een prima seizoen niet alleen zonder titel, maar ook ging er dus een streep door de promotie.

Het seizoen 1998-1999 zou een speciaal seizoen worden. Het hele seizoen stond het eerste elftal onder leiding van trainer Paul Bisschops bovenaan en leverde met Simpelveld en vooral het Valkenburgse Walram een bijzonder felle strijd voor het kampioenschap. Op de voorlaatste speeldag toog een grote FC Hoensbroek-karavaan naar toeristenstad Valkenburg waar de confrontatie met Walram wachtte. De tegenstander had nog een kleine theoretische kans op de titel. Maar in een spannende en fraaie wedstrijd liet de piepjonge brigade zien wie de sterkste ploeg in de derde klasse B was. De ploeg van trainer Bisschops wist door een dik verdiende 1-2 zege de titel in de 3e klasse B te veroveren. Na 24 jaar weer eens een kampioenschap.

Voor het eerst in de historie promoveerde FC Hoensbroek naar de 2e klasse K.N.V.B Zuid 2 met een ruime voorsprong op nummer 2 Simpelveld, dat door de zege op Walram ook aan de Valkenburgers voorbij wist te gaan op de ranglijst. Op het eigen sportcomplex wachtte de selectie later een geweldig onthaal.

Het kampioensteam bestond uit een mix van ervaren spelers als John Fleuren, Frank Peeters en Dick Veldman en anderzijds een sterke lichting jeugdspelers als Mike Knarren, Sebastiaan Caenen en Mathijs Jacobs.

SCHADENET - KOENEN

Breukerweg 178

6412 ZL Heerlen

 045-5215450

De receptie in café-hotel Amicitia werd druk bezocht en maakte duidelijk, dat de vereniging bij velen een aparte plaats mocht innemen. Met dit kampioenschap kwam na vijf succesvolle seizoenen ook een einde aan de verbintenis met trainer Paul Bisschops, die dit team had gevormd.

Naast dit kampioenschap was er nog een feest, de jeugdafdeling bestond namelijk 50 jaar. Tijdens het Hemelvaartsweekend werd de jeugdleden op het sportcomplex een gevarieerd programma voorgeschoteld. Het was een geweldige happening die, mede door de hulp van de leden, uitgroeide tot een jubileumfeest dat de jeugdafdeling de uitstraling gaf die het verdiende.

Het debuut in de 2e klasse in het seizoen 1999-2000, onder leiding van trainer Peter Douma, werd afgesloten met een zeer verdienstelijke 3e plaats. Ook werd een periodetitel behaald, waardoor plaatsing voor de nacompetitie een feit werd. Er volgde een tweeluik met RIOS'31 uit Pey-Echt. Na 2-2 thuis en 2-1 uit was de club uitgeschakeld in de nacompetitie.

In het seizoen 2000-2001 werd opnieuw de nacompetitie bereikt. Tegenstander was Blerick.

De thuiswedstrijd werd verloren met 0-2. In Blerick werd uit een geheel ander vaatje getapt en werd met 2-0 gewonnen, waardoor penalty's de beslissing moesten brengen. Helaas was Blerick hierin net iets beter.

In dat seizoen was er een versterkte degradatieregeling.

Mede hierdoor degradeerden het tweede en derde elftal. Het vierde elftal was tot op de laatste speeldag in de race voor het kampioenschap, maar zag deze droom tegen concurrent Vaesrade op de voorlaatste speeldag uit elkaar spatten. Wat het vierde elftal niet lukte, lukte het vijfde elftal wel. Zij werden in de zaterdagklasse met vlag en wimpel kampioen.

ROLF DE JONG AUTOSCHADEBEDRIJF

De Koumen 60

6433 KD Hoensbroek

 045- 5210590

Het seizoen 2001-2002 moest het eerste elftal het vertrek van de hele voorhoede en de doelman zien op te vangen. Vooral het verlies van de door de concurrentie gevreesde voorhoede deed zich gelden. Gescoord werd er dan ook heel moeizaam. Maar uiteindelijk speelden zij zich veilig. In de lange historie van de FC Hoensbroek wist ieder seniorenteam wel één of meerdere keren kampioen te worden, maar het vierde elftal was daar een uitzondering op. Nog nooit wist een vierde elftal een kampioenschap voor zich op te eisen. Maar na het misgelopen kampioenschap van vorig jaar greep dit vriendenteam nu wel de titel.

In het seizoen 2002-2003 werd dat wat er al twee seizoenen zat aan te komen waarheid. Mede door het gebrek aan scorend vermogen, degradeerde het eerste elftal uit de 2e klasse.

Op bestuurlijk niveau legde in 2003, na 5 jaar gewerkt te hebben als vicevoorzitter en een voorzitterschap van 27 jaar, Wim Wijnands de voorzittershamer neer en ook Huub Höppener stopte na meer dan 25 jaar als bestuurslid.

Tot het seizoen 2006-2007 heeft het eerste elftal een anonieme rol gespeeld in de 3e klasse. Het jaar 2006 was voor de vereniging een zeer bijzonder jaar. Na meer dan 35 jaar werd het sportpark aan de Frisostraat verruild voor het nieuwe sportpark "Overbroek" aan de Frederikstraat, met twee kunstgrasvelden en een uniek, door Moederscheim-Moonen ontworpen, clubgebouw. De opening van dit sportcomplex werd samen met het 60-jarig verenigingsjubileum gevierd, een groots en geslaagd feest.

De eerste competitie op kunstgras werd voor het eerste elftal een mooie competitie waarbij op de laatste speeldag de titel aan SC Sus-teren gelaten moest worden. In de nacompetitie werd de club door Scharn uitgeschakeld. Ook in het bekertoernooi deed men het niet onverdienstelijk, men werd in de kwartfinales uitgeschakeld tegen hoofdklasser Groene Ster, nadat in de vorige ronden o.a. KVC Oranje en BSV/Limburgia uitgeschakeld werden. Het tweede elftal had het

seizoen 2006-2007 niet veel geluk en verloor veel wedstrijden nipt. Hierdoor was degradatie naar de Reserve 3e klasse onvermijdelijk.

Het seizoen 2007-2008 werd er een om met gouden letters in de boeken te schrijven . Dit seizoen werden het 1e en het 2e elftal kampioen! Voor de winterstop was het vlaggeschip onder leiding van Wim Zagar door niemand te stoppen. Men ging ongeslagen de winterstop in. Na de winterstop waren de omstandigheden van de velden soms dramatisch en dat kwam het snelle combinatievoetbal van het eerste elftal niet ten goede. Er werden hier en daar wat puntjes verspeeld. Ze hadden op de laatste speeldag genoeg aan 1 puntje. Dankzij een geweldige teamprestatie met good-old Rob Adams voorop, werd er met 2-0 gewonnen van Haslou in Elsloo.

Het 2e elftal begon goed aan de competitie, maar moest nog zoeken naar een vaste samenstelling. Daardoor werden helaas onnodige punten verspeeld, maar er werd niet verloren!

Na de winterstop werd op een bevroren grasmat verloren tegen directe concurrent SV Heerlen 3. Tegen LVC Rood Groen werd er

nog gelijk gespeeld en hierna werd geen puntje meer vergeven. Zo konden de mannen van trainer Hub Groenewegen op de voorlaatste speeldag thuis tegen LVC Rood Groen de titel veilig stellen. En hoe! Tegen de nummer 3 werd met maar liefst 5-0 gewonnen. De receptie voor beide kampioenen vond plaats op Kasteel Hoensbroek en werd traditiegetrouw druk bezocht. Ook werden de A1, B1 en C1 kampioen. Maar ook bij de allerkleinsten waren er kampioenen zoals de E1, E3 en F4. Al met al 8 kampioenschappen dit seizoen! De KNVB Regiofinales voor pupillen werden voor het eerst gehouden op de nieuwe accommodatie en het werd een succes! Het E1 won de finale tegen Almanya met maar liefst 12-1 en plaatste zich zo voor de districts-

finale te Susteren.

Het debuut van het eerste elftal in de 2e klasse in het seizoen 2008-2009 was ongekend. De eerste zes wedstrijden werden gewonnen, hierdoor werd FC Hoensbroek koploper en werd de eerste periodetitel behaald.

Uiteindelijk streed men tot de laatste speeldag mee om het kampioenschap, maar eindigde men als 2e achter kampioen LHC (Laura Hopel Combinatie) uit Eygelshoven. In de nacompetitie was Volharding de eerste tegenstander. Na een gelijkspel thuis volgde een zeer spannende wedstrijd in Vierlingsbeek. Hier wisten de mannen van Wim Zagar uiteindelijk ook een gelijkspel te behalen.

Remco Theunissen scoorde in blessuretijd de gelijkmaker, waardoor strafschoppen de beslissing moesten brengen. Keeper Rob Moonen wist 2 strafschoppen van Volharding te stoppen, waardoor plaatsing voor de volgende wedstrijd tegen eersteklasser Someren werd afgedwongen.

In Someren werd met kunst- en vliegwerk de schade beperkt tot 2-1 verlies. Thuis hadden de Blauw-Witten vele kansen, maar weer was het wachten tot in blessuretijd de 1-0 viel. Ook nu moesten penalty's het lot bepalen. Die strijd werd verloren, waardoor Someren de finale bereikte. Ook nam dit seizoen weer een dameselftal namens FC Hoensbroek deel aan de competitie. De dames eindigden netjes in de middenmoot in de 6e Klasse. De basis voor damesvoetbal bij FC Hoensbroek was gelegd.

VAN OERS ASSURANTIËN

Kouvenderstraat 238

6431HK Hoensbroek

 045- 5212856

LÉON MEESEN OPTOMETRIE

Kouvenderstraat 17

6431 HA Hoensbroek

 045-5212587

Programma 8 t/m 10 september 2006:

Vrijdag 8 september 2006:

18:00 uur: Officiële opening van ons nieuwe sportcomplex,
19:00 uur: Voetbalwedstrijd: kampioenselftal 1998/1999
tegen het 1e elftal 2006, in de rust is er een
optreden van de drumband "Marijke",
21:00 uur: Feestavond met muzikale opulstering door:
"Juicy Lucy",

Zaterdag 9 september 2006:

10:00 uur: Activiteit F – teams,
12:45 uur: Voetbaltoernooi E, D, C en meisjes,
17:30 uur: Prijsuitreiking voetbal toernooien,
20:30 uur: Feestavond met muzikale opulstering door:
"AnderkoVver",

Zondag 10 september 2006:

10:00 uur: Fröhshoppen,
11:00 uur: Voetbaltoernooi senioren, veteranen,
A -, B - team en een genodigd team,
13:30 uur: Panna demonstratie,
14:00 uur: Vervolg voetbal toernooi,
15:00 uur: Optreden van de fanfare "St. Gabriël",
gecombineerd met open huis voor de buurt
"nieuw lotbroek",
16:30 uur: Prijsuitreiking voetbaltoernooi en
"happy hour" sponsoren,
17:45 uur: Receptie bestuur en huidige jubilarissen,
20:00 uur: Feestavond met muzikale opulstering door:
"We Two",
20:30 uur: Trekking jubileumloterij,
23:00 uur: Einde feestweekend.

Het is dit jaar 60 jaar geleden dat
F.C. Hoensbroek/Norad werd opgericht.

Uiteraard gaan wij het bereiken van
deze "diamanten mijlpaal" op een
gepaste wijze vieren.

De jubileumviering zal plaatsvinden
in het weekend van
vrijdag 8 t/m zondag 10 september 2006.

Gaarne stellen wij u in de gelegenheid
om het bestuur en de jubilarissen te feliciteren
en wel tijdens de receptie op
zondag 10 september a.s. van 18:00 – 20:00 uur
in de kantine van onze nieuwe sportaccommodatie
"Sportpark Overbroek" aan de Frederikstraat 50,
6433 GL Hoensbroek.

Het bestuur en de leden
F.C. Hoensbroek/Norad

Seizoen 2009-2010 verliep wisselend. Voor de winterstop leek een hoge klassering niet haalbaar, maar de laatste wedstrijd voor de winterstop werd bij RVU gewonnen en daarna werd tot de laatste speel-dag nog slechts één keer verloren (van BSV/Limburgia).

Door de versterkte promotieregeling gaf de 5e plek recht op het spelen van de nacompetitie voor een ticket naar de 1e klasse. Helaas was SVC 2000 over beide duels beter. Dit was het zesde en laatste seizoen van hoofdtrainer Wim Zagar.

Het 2e elftal kende een moeizaam seizoen, door de vele personele wisselingen bleef het voor het elftal van trainer John Knarren tot het laatst vechten voor klassenbehoud. Het 3e en het 4e elftal eindigden weer in de bovenste regionen, maar beide hadden geen kans op promotie. Het damesteam daarentegen had deze kans wel, zeker na de overwinning op koploper Heksenberg DA2. Toen bedroeg de achterstand slechts één punt op de koploper. Maar uiteindelijk werd

Heksenberg toch kampioen en werden de dames 2e, een prestatie om trots op te zijn!

Het eerste elftal kende een wisselvallige start in het seizoen 2010-2011. Onder trainer Ger Vroomen wisten de Blauw Witten uiteindelijk een knappe 4e plek te bemachtigen, die recht gaf op het spelen van nacompetitie voor promotie naar de 1e Klasse.

In de eerste ronde moest het vlaggeschip het opnemen tegen BSV/Limburgia. In Brunssum werd het toch enigszins verrassend 3-0 voor de equipe van Ger Vroomen. In de thuiswedstrijd werd uiteindelijk met 3-2 verloren, maar FC Hoensbroek had zich geplaatst voor de volgende ronde, waarin HVV Helmond de tegenstander zou zijn. In de thuiswedstrijd behaalden de mannen een zwaarbevochten gelijkspel 3-3.

De uitwedstrijd werd uiteindelijk de laatste wedstrijd voor doelman Rob Moonen, die hiermee zijn voetbalcarrière beëindigde. Helaas ging deze wedstrijd met 5-1 verloren.

2011-2012 Door het vertrek van een aantal ervaren spelers, kende het eerste elftal een zwaar seizoen. Het gevaar voor degradatie lag wel op de loer, maar door een goede reeks na de winterstop werd er een gat geslagen naar de degradatieplekken. Ook het tweede elftal kende een moeizaam jaar. Onder leiding van trainer Sascha Pütz werd degradatie ternauwernood voorkomen.

2012-2013 Na een seizoen met 11 gelijke spelen moest een beslissingswedstrijd uitmaken wie er rechtstreeks zou degraderen en wie mocht deelnemen aan de nacompetitie, om via die weg degradatie te ontlopen. Op het veld van Groene Ster moest FC Hoensbroek het opnemen tegen SVN. Deze wedstrijd werd een ware thriller. Na een 0-2 achterstand wisten de Blauw Witten uiteindelijk in de reguliere speeltijd een 3-3 gelijkspel uit het vuur te slepen.

In de verlenging wist A-speler Ken Berg met zijn tweede doelpunt, een poeier in de kruising, dit duel te beslissen.

Vervolgens wachtte PSV'35 uit Posterholt. Thuis werd een benauwd gelijkspel behaald, waarna in de uitwedstrijd met 6-1 orde op zaken gesteld werd. In de finalewedstrijden wachtte nu SVME. Thuis werd gelijkgespeeld en in Eijsden werd met 2-1 verloren. Door de straf die de KNVB oplegde aan Hoofdklasser Alphense Boys was er dit seizoen nog een ontsnappingsroute om zich toch te handhaven in de 2^e Klasse. Op het veld van Minor mochten de Blauw Witten het opnemen tegen Leonidas Wolder. Deze beslissingswedstrijd werd met 4-1 gewonnen. Nu wachtte het allesbeslissende duel met IVO uit Velden. Maar op vrijdagavond kwam bericht van de KNVB dat dit duel niet door zou gaan en dat beide verenigingen volgend seizoen uit zouden komen in 2^e klasse. Eind goed al goed.

VERBOEKET - HYPOTHEKEN & VERZEKERINGEN

Nieuwstraat 6A

6431 KT Hoensbroek

☎ 045- 5281760

Het tweede elftal kende een goed seizoen onder leiding van Roger Knarren, het behaalde de 6^e plek. Onze dames wisten zich voor het eerst te plaatsen voor de promotiepoel en eindigde verdienstelijk als vierde.

Bij de jeugd mochten wederom enkele kampioenschappen gevierd worden, waarbij die van het A1 het meest in het oog sprong. In een sterke Eerste Klasse wisten de mannen van Frank Knaps en Peter Douma met overmacht (14 punten voorsprong) de titel voor zich op te eisen, waarmee promotie naar de Hoofdklasse veilig gesteld werd. Het seizoen 2013-2014 werd voor FC Hoensbroek een seizoen om maar heel snel te vergeten, zeker waar het de seniorenteams betrof. Alle seniorenteams bivakkeerden het gehele seizoen in de onderste regionen van de ranglijst en uiteindelijk konden zowel het eerste als ook het tweede team de gevreesde degradatie niet ontlopen. Het eerste elftal kon nadat het een heel seizoen onderaan de ranglijst stond, rechtstreekse degradatie nog net afwenden. Maar de na-competitie verliep rampzalig.

De beslissende duels tegen FC Geleen-Zuid werden verloren.

De eerste wedstrijd in Geleen leverde een teleurstellende 1-0 nederlaag op, maar dat zou thuis wellicht nog recht te zetten zijn. Helaas liep dat helemaal anders. Na een aanvankelijke 1-0 voorsprong, wist FC Geleen-Zuid na de rust met 10 man (halverwege de eerste helft had een van de gasten uit Geleen de rode kaart gekregen) alsnog de gelijkmaker te scoren en die 1-1 bleef tot het einde op het scorebord, dus was degradatie een feit.

In het seizoen 2014-2015 moest het eerste elftal van FC Hoensbroek in de derde klasse uitkomen.

Deze hernieuwde kennismaking met de derde klasse verliep met ups en downs. Uiteindelijk eindigde de ploeg van de nieuwe trainer Roger André in de middenmoot, waarbij wel als winstpunt mag worden aangevoerd dat de selectie uit veel heel jonge eigen talenten was samengesteld en dat geeft goede hoop voor de toekomst.

Een periodetitel of plaatsing voor de nacompetitie zat er evenwel niet in.

Het tweede elftal pakte de draad na de degradatie gelukkig goed op, het team deed lang mee voor de titel. Maar dat kampioenschap kon niet worden veroverd. Wel was er voor de reservisten van FC Hoensbroek plaatsing voor de promotieplekken via de nacompetitie. Helaas ging die strijd tegen het derde team van NWC Astén na twee duels verloren. Wel waren er voor dit team fraaie successen in de bekerwedstrijden.

Ook de hoogste jeugdteams van FC Hoensbroek deden het in dat seizoen heel aardig en A, B, C en D deden dat zelfs in de hoofdklasse van de jeugdcompetitie.

WAT 'N SEIZOEN

De insteek bij aanvang van het jubileumseizoen 2015-2016 is promotie naar de tweede klasse, om zodoende het 70-jarig bestaansfeest extra glans te geven. Maar vanaf de start van de competitie bleek al snel, dat dat dan bereikt zou moeten worden via de promotiecompetitie, want vanaf de eerste wedstrijd bleek Veritas ongenaakbaar en werd dan uiteindelijk ook de terechte kampioen.

Wie wel met vlag en wimpel kampioen werd was het A1-team en dat nog wel in de Hoofdklasse. Voor een amateurvereniging op dit niveau een uitzonderlijke prestatie!

De leiders Roger Knibbeler en Roger Meurders leverden vakwerk met hun mannen en promoveerden naar de Landelijke Vierde Divisie.

Inmiddels timmerde ook het tweede team aan de weg. Na een sterk seizoen was een periodetitel de beloning en na de poulefase werd in een beslissingswedstrijd op het terrein van Weltania tegenstander Heerlen Sport met 4-1 verslagen, met promotie tot gevolg.

Het feest kon beginnen, vuurwerk dreef blauwe wolken over het complex en de champagne (of iets wat daarop moest lijken) vloeide rijkelijk. Een betere opmaat voor het uitbundige 70-jarig bestaansfeest in oktober 2016 is nauwelijks denkbaar!

Foto's:

Hein Bisschops, Hein Giesen Bernd Stanneveld gecorr.

HOENSBROEKSE PIANOFABRIKANTEN IN PARIJS

Door Henri Peters

Een piano van Herman Vijgen

De industriële revolutie was in de eerste helft van de 19e eeuw op haar hoogtepunt. Voor de gegoede burgers zijn het hoogtijdagen. Engeland, Frankrijk, het verenigde Duitsland en de VS zetten de toon. In Engeland en Frankrijk is piano's bouwen nog echt handwerk. In de VS moet vooral véél geproduceerd worden. Terwijl het merk Chickering & Sons in de VS al in 1892 over een elektrisch aangedreven fabriek beschikt, bouwt wereldleider Broadwood ruim 10 jaar later in Londen nog een fabriek zonder stroomvoorziening!

HEUNEN COIFFEUR HERENSALON

Wilhelminastraat 76

6431 XX Hoensbroek

☎ :: 045- 5211324

Tussen 1800 en 1850 waren er alleen al in Parijs zo'n 80 grotere en kleinere pianofabrieken. De piano was in die tijd het populairste muziekinstrument. Bovendien is de piano in die preutse tijd een van de zeldzame instrumenten die een jong meisje zonder schande mag bespelen. De viool is te sensueel, een cello tussen de knieën is uitgesloten en van blaasinstrumenten is al helemaal geen sprake.

Te weinig bekend zijn twee 'Breuker jònge' die piano's fabriceerden in Parijs. Dit waren Herman Vijgen en zijn neef (zoon van zijn zus) Gerard Nicolaas Moonen.

HERMAN VIJGEN

Herman Vijgen werd geboren op 6 maart 1784 als jongste zoon van Thomas Vijgen, afkomstig van de Schandelermolens in Heerlen en Anna Systermans die een boerderij hadden op de Koumen in Hoensbroek.

Hij trok naar Parijs waar hij als mecanicien ging werken bij het beroemde pianobouwersbedrijf Grue, gelegen aan de Place de la Madeleine, alwaar hij al snel de leiding over de fabriek kreeg. Hij trouwde op 24 april 1819 met Jeanne Eléonore Duval in Parijs.

De klank van de piano's was in die tijd schokkerig en hard, zoals vroeger het klavecimbel, en Herman vond een eenvoudige manier om dat probleem te verhelpen. Hij maakte een piano met een opening in de achterzijde waardoor de lucht over de snaren blies.

Het geluid werd significant beter en zijn naam was gevestigd.

In 1830 richtte hij zijn eigen atelier op dat gevestigd was aan de Rue Notre Dame de Nazareth no.25. De piano's onder de naam Herman Vijgen werden vanaf 1840 verkocht door M. Meissonnier in de Rue Neuve Saint Martin no.19 Paris.

Verdeler voor Zuid-Frankrijk werd "Jaquet et Frevot" in Lyon.

PRIJZEN

Er werden ook enige prestigieuze prijzen behaald:

Paris 1844: 'Exposition de Produits de Beaux-Arts et de l'Industrie; Medaille de bronze.

1849 : 'Rapport du Jury Central sur les Produits de l'Agriculture et de l'Industrie'; 2e prijs.

Paris 1849: 'Medaille de bronze'

Toulouse 1850: een eervolle vermelding.

De piano carré van Herman van ca. 1830 is te bewonderen in het Musée de Nice Lascaris.

In 1854 werd zijn oudste zoon medefirmant en werd de naam gewijzigd in: 'Herman Vijgen Père et Fils (Jeune)'. Deze zoon, Herman Eugène, zou volgens Franse bronnen in Nederland geboren zijn op 16 april 1822.

Ik heb hierover twijfels want ik heb dit niet kunnen verifiëren. Hij overleed in 1902. Hij was getrouwd met Zoé Leferme op 11 mei 1856. De fabriek was toen gevestigd in de Rue des Gardes 14, à la Villette. In 1843 had de familie de Franse nationaliteit aangenomen.

Met hun 'Le Piano droit, grand modèle' behaalden ze in 1855 in Parijs een eervolle vermelding.

In 1858 wordt Joseph Vijgen nog als fabrikant van piano's genoemd.

Hij was waarschijnlijk een zoon die daarvoor voorman was bij Herman en voor eigen rekening werkte in de Rue des Gardes. Deze werd echter failliet verklaard

op 31 juli 1868. Kennelijk is hij opnieuw opgestart want hij stond in 1873 opnieuw ingeschreven bij de KvK in Parijs als Fabrikant de pianos, Rue Oberkampf 11^e arr. Deze 'J. Vijgen, pianofabrikant Parijs' was in 1859 intekenaar voor het boek 'Het Markgraafschap Hoensbroek'.

En tot slot was er nog de firma 'Vijgen Jeune' zoon van Herman, Louis Philippe Jules Vijgen, gehuwd met Clarisse Corbeil op 3 mei 1854. Hij was Chef d'Atelier en later opvolger van de firma Alexander Grus (niet de eerder genoemde Grue!) van 1844-1857. Hij vervaardigde piano's en harmoniums die dezelfde kwaliteit hadden als die van Herman Vijgen en die verkocht werden aan populaire prijzen. Zijn atelier was eerst in de Rue d'Hautville no. 12, later in de Rue Pierre Ginier tot zeker 1903. Bij hem kon men inruilen, hij deed reparaties en verhuurde instrumenten.

Terzijde: Een andere grote pianobouwer in Parijs was Jean Léonard Syster-mans, gehuwd met Jeanne Fro-

geot. In 1785 begon hij, als een van de eerste, met de productie van piano's in Parijs. Hij werd geboren in de Alsace in 1764 en overleed 12 juni 1821. De kwaliteit van zijn piano's was minder dan die van Vijgen. Na de dood van Léonard hebben twee broers van hem, Francois en Philippe, de zaak doorgezet, zeker tot 1839. De moeder van Vijgen was ook een Sijstermans. Of er familieverband was heb ik niet kunnen vaststellen.

GERARD NICOLAAS MOONEN

De tweede "Breuker" fabrikant van piano's was Gerard Nicolaas Moonen, geboren 27 juni 1816 in Hoensbroek. Hij huwde op 15 mei 1841 in Parijs met Catherine Louise Schreck. De ouders

waren Pierre Leonard Moonen en Marie Catharine Vijgen (zus van eerder genoemde Joseph Vijgen) die ook op de Koumen woonden. Hij trok al jong naar Parijs en woonde vlak bij zijn oom Joseph Vijgen tot ca. 1845 in de Rue Neuve St. Martin 19 in het 3e arrondissement (zijn oom had no.23). Rond 1845 werkte hij als voorman bij 'Alexandre père et fils' een andere bekende piano- orgel- harmoni-umbouwer in Parijs in de Rue des Grands Augustins no.5 in het 6e arrondissement. Alexandre had 300 man personeel en maakte 1000 instrumenten per maand! Enige jaren later produceerde hij onder eigen naam in de Quai des Augustins zijn piano's en harmoniums. Vervolgens verhuisde hij naar de Rue Saint-Etienne-Bonne-Nouvelle no. 10, waar hij tot zeker in 1865 produceerde.

LÉON HERMANN RENÉ MOONEN

Zijn zoon, Léon Hermann René Moonen, geboren in Parijs op 22 februari 1842 was in Parijs een bekende organist en componist. Hij genoot zijn opleiding in Engeland waar hij gedurende 19 jaar verbleef. Hij studeerde er bij

Sterndale Benetti piano en bij M. Jansa viool. Gedurende meerdere jaren speelde hij viool bij een van de Italiaanse opera's in Londen. De daarop volgende jaren bekleedde hij een belangrijke functie bij orgel- en harmoniumbouwer Alexander in Parijs, waar hij een geheel nieuwe manier van orgel spelen introduceerde, de zéér waardevolle en bekende 'Méthode Moonen'.

Als componist schreef hij:

- drie trio's voor piano, viool en cello,
- één Stabat Mater (de Moeder Gods in haar smart om de gekruisigde Christus),
- een militaire mars, meerdere stukken voor harmonium en enige dansen voor piano.

Verder schreef hij voor diverse kranten, o.a. : "L'Echo Musical" in Brussel, "Musical World" in Londen en "Progrès Artistique" in Parijs. Hij schreef vijf vrij bekende werken voor harmonium:

De fabriek van Alexandre Père et Fils waar Moonen werkte als voorman

- Anxiosa
- La Musette
- Rêve d'amour
- Souvenirs de Fontainebleau
- Le Tambourin

Uit deze bijdrage blijkt dat het rijkgeschakeerde muziekleven in Hoensbroek reeds vroeg vertakkingen had tot in Parijs.

Literatuur:

**Journal des beaux arts et de la littérature, No. 19 1876*

**Rapport du Jury Central sur les produits de l'agriculture et de l'industrie exposés en 1849*

**Annuaire-Association des inventeurs et artistes industriels 1858*

**Journal des Demoiselles 1864*

**Exposition de Produits de Beaux-Arts et de l'Industrie, Toulouse 1850*

**La Presse 07-02-1844*

**Dictionnaire des faillites prononcées par les tribunaux de Paris, 1868 p.103*

**Lieve Verbeeck*

* *Bibliographie de la France* (11 sept. 1875)

* *Archives de Paris/DQ8/676/LEBRUN Georges Claude*

* *Gallica/Publications de mariages/Barreau Gilbert*

Dank aan Piet Mertens en Ward Vijgen voor correcties en aanlevering stamboom.

MEDEDELING:

Contributie

Het jaar 2016 is weer bijna voorbij

Bij controle bleek dat velen de contributie 2016 nog steeds niet voldaan hebben.

Kijk het a.u.b. eens na, heeft u nog niet betaald, wilt u dat dan voor 31 december 2016 of meteen doen?

U kunt het bedrag van € 15,00 overmaken op rek.nr.

NL 43 INGB 0003280562 t.n.v. Heemkundevereniging Hoensbroek, met vermelding: contributie 2016.

Als u het bedrag erg bescheiden vindt staat het u vrij, zeker gezien de hoge portokosten, dit bedrag naar eigen inzicht te verhogen.

U kunt natuurlijk ook contant betalen bij onze penningmeester Hein Giesen.

N.B. U kunt ook meteen de contributie 2017 erbij betalen, dan kunt u dit in het nieuwe jaar niet meer vergeten.

Tip van de penningmeester:

Denk ook eens aan een automatische overboeking!

F. NIJSTEN SLIJTERIJ WIJNHANDEL

Kouvenderstraat 158

6431 HH Hoensbroek

☎ 045-5223466

BEGUNSTIGERS OOS GEBROOK

HOLTUS VERZEKERINGEN & FINANCIERINGEN	HOENSBROEK
M. L'ORTYE	AMSTENRADE
PUNCTUA & PARTNERS - ACCOUNTANTS	HOENSBROEK
THE READ SHOP VROMEN	HOENSBROEK
C. VAN TILBURG	HOENSBROEK
VAN MELICK - HEERLIJK UIT HOENSBROEK	HOENSBROEK

moonen | BOUW BV
BOUWKUNDIGADVIES

GROND EN GOED MAKELAARDIJ IN AGRARISCH VASTGOED

Nieuwstraat 154
6431 KX Hoensbroek
☎ 045- 5213468